

արիւն թափել : Այ՛նք մեզ , որ մենք ենք .
Այարդանայ , Ահաճանայ զաւակները :
Չգիտեմ այս պարզ ճշմարտութիւն-
ներին կհամոզուի պարօն Պ. Ե. թէ քե-
լեկտօններով պիտի ինձ և իմ ծանաչած
ճշմարտութիւններիս հալածէ :

ՎԱՀԱՆ ՇԱՀՈՒՆԵԱՆՅ.

է Պ. Բադու :

ՆՈՒԷՐ ԵՒ ՇՆՈՐՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Նոր Նախիջևանցի բարեպաշտուհի
Տիկին Մարիամ Տրապիզոնցեան՝ իւր
սովորական և գովելի ջերմեռանդութիւ-
նից շարժուած և իմ բերանացի խնդրա-
նօք յորդորուած՝ բարեհաճեցաւ նուիրել
իմ վանահայրութեան յանձնուած սուրբ
Պայիանեան վանքի եկեղեցու համար մի
լարագիր 75 ուրբի արժողութեամբ :
— Սոյն բարեպաշտուհի Տիկինը երկու
տարի սորանից առաջ նոյնպէս նուիր-
եց նոյն եկեղեցուն մի արծաթի ոսկեղօծ
ձեռի խաչ 40 ո. արժողութեամբ , որոյ
մասին իւր ժամանակ մատուցի իմ հրա-
պարակական շնորհակալութիւնը : Երդ
ևս հրատարակելով վերոյիշեալ վարա-
գրի նուիրատւութիւնը ի գիտութիւն
Եզգի և ի բարի օրինակ բարեպաշտ ան-
ձանց , և կրկին ու կրկին մատուցանելով
իմ խորին շնորհակալութիւնը մեծարգոյ
և բարեպաշտուհի Տիկին Մարիամ Տրա-
պիզոնցեանին , բարեմաղթումեմ Ս. Արցս
Պայիանէից որ լինի բարեխօս առ Տէրն
մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս՝ որ Նա
ինքն արժանապէս վարձատրէ նորան աստ
և ի հանգրձնելուն :

Վանահայր Ս. Պայիանէան վանքի

ՎԱՀԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԲԱՍՏԱՄԵԱՆՅ.

ԽՄԲԱԴՐԱԿԱՆ ՏԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻՒՆԷ.

Մշակի մէջ Պ. Ե. (գուցէ անուան և
ազգանուն) զխատառերու ստորագրու-
թեամբ երեցած յօդուածներն յայտնի
են ընթերցողաց :

Ըստ բաւականին հաւատարիմ աղ-
բիւրէ հաղորդուած տեղեկութենէ կիմա-
ցուի՝ զի Պ. Ե.՝ նոյն ինքն Պ. Ե.՝ Եր-
շ-նէն է , որ և Մշակի Խմբագիր — հրա-
պարակողն է :

Ելլ և այլ անուններով՝ կամ միայն
անուն և մականուն զխատառերը՝ ինչ-
պէս նաև աստղեր դնելով ի տեղի ստո-
րագրութեան՝ կարելի և ներելի է յօ-
դուածներ հրատարակել , բաւական է որ
յօդուածագիրն երաշխաւորեալ առանձին
ստորագրութիւն ունենայ խմբագրութեան
մօտ , կամ թէ՛ խմբագրութեան ծանօթ
մի անձն լինի : Եւ մեր փնտառքը այս չէ ,
և ոչ յօդուածոց իմաստից առհասարակ
ունեցած հակասական և բազմաշփոթ
գոյնը՝ կամ թէ սոցին ներհակը , այլ սա
է՛ թէ՛ որ և իցէ լրագրական թերթի մէջ
տպուած ամեն յօդուած և լուր՝ երբ ի
ներքոյ առանձին ստորագրութիւն չունի
ուղղակի և պարզապէս խմբագիր — հրա-
տարակողն խմբագրութեան և ստորա-
գրութեան վերագրուելով՝ հարկ չկայ որ
նոյն թերթի մէջ ամեն յօդուածոց ներ-
քե առանձին առանձին ստորագրութիւն
դնէ խմբագիր — հրատարակողն : Եյս
խնդիրը այն ժամանակ միայն բացառու-
թիւն կվերցնէ՝ երբ հրատարակութիւնն
և խմբագրութիւնն մէկէն աւելի անձանցմէ
բաղկացեալ ընկերութեան և կամ մի վա-
նական միաբանութեան կվերաբերի , և այն

եթէ կանխատահման պայման ունենան՝ որ իւրաքանչիւր ընկեր առանձին և յատուկ ստորագրութեամբ յօդուածներ տան:

Ուստի եթէ արդարեւ ստոյգէ մեզ հազորդուած տեղեկութիւնն, Մշակի խմբագիր — հրատարակողին նաև խմբագրական տգիտութեան բաւական մի արդիւնք և ապացոյց հրատարակելը իրաւունք չէ՞. զի իւր թերթին մէջ՝ թէ և միայն Գ. Ա. զլսատառերով՝ իւր ստորագրութեամբ յօդուած կհրատարակէ, մինչդեռ անստորագիր ամեն յօդուած և լուր իւր խմբագրութեան և ուղղակի պատասխանատուութեան միայն կվերաբերի, զոր և ի վերջ թերթին դրած սովորական ստորագրութիւնով կհաստատէ:

Իսկ եթէ այսպիսի տգիտութեան արդիւնքը կամաւ և զիտմամբ է, Մշակի խմբագրութեան վերայ դարձեալ մինչանաւոր պակասութիւն կյաւելանայ և կծանրանայ, զոր դուցէ ինքն ևս մտածելով կարողանայ խմանալ՝ առանց մեր բացատրութեան կարօտ մնալոյ:

Ի Գ. Ա. Ն.

Ի Գ. Ա. ՆԱԿԻ.

Արարատ ամսագրի Բ-րդ թուոյն մէջ Գանձակից Չաքէոս անունով ստորագրած մի նամակի առթիւ աւելորդ չի համարեցի մի քանի խօսք ուղղել:

Չարմանալի բան է, որ մեր լրագրերի թղթակիցների մեծ մասը՝ մինչև այժմ էլ չեն կարողանում մի խոշոր սխալմունքից ազատ մնալ, ուստի՝ եթէ նոքա կամենում են մի որ և իցէ ճշմարտութիւն յայտնել, այդ ճշմարտութիւնը կորցնում է իւր իսկութիւնը՝ երբ հարցը կամ միակողմանի է քննում, կամ միայն արտաքին

երևոյթիցն է ստիպուած առանց քննելոյ երևոյթի պատճառը, կամ թէ ճշմարտութիւնը երեսն բռնած գործի հանգամանքը յարմարացնում է իւր կամքին:

Պարզեմբ մեր միտքը մի պարբերութեան դէմ:

Պ. Չաքէոսը ասումէ, «Գանձակայ ծխական ուսումնարանը, որի դասատան դռների բաց անոցը մի քանի րոպէ Բ-ի Բէր ասելու է պատաւորվում, ճշմարիտն ասեմ, մէք չկարողացանք հասկանալ թէ Պարոնը գորանով ի՞նչ է ուղում ասել, որի մասին կլնդրէի որոշակի յայտնել իւր միտքը: Իսկ պատրաստական դասատան նիւթերը անձրեւի և ձիան տակ է փթում, որի շինող վարպետը ամեն օր յաջորդի սննեակը ուխտ է գնում՝ շնորհիւ. . . . »:

Պատրաստական դասատունը, որի համար խօսումէ Պ. Չաքէոսը, Հոգաբարձութիւնը չէր շինում ուսումնարանապատկան գումարից, այլ շինումէ մի բարեպաշտի կամաւոր նուիրատուութիւնից, որը խոստացել էր անցեալ 1875 ամի Սեպտեմբրի 7-ն՝ ընծայել 500 ռուբլ. Այդ գումարից Հոգաբարձութիւնը ստացել է կանխիկ 100 ռուբլ. իսկ մնացեալն պէտք է ստանար հետզհետէ համաձայն շինութեանը: Այդ հիման վերայ Հոգաբարձութիւնը վարպետի հետ կապակցութիւն էր արել Նոյն ամի Հոկտեմբրի 25-ին. վարպետը համաձայն իւր պայմանագրին՝ երբ սկսեց շարունակել յանձն առած շինութիւնը տեղւոյս քաղաքական իշխանութիւնը արգելեց:

Հոգաբարձութիւնը՝ (որի նախագահն է տեղական Յաջորդը, բաղկանումէ մէկ քահանայից, երկու ուսումնականից և մի վաճառականից) խորհելուց յետոյ, եկաւ այն եզրակացութեան, որ եթէ գրագրութիւն բաց անի քաղաքական իշխանութեան հետ՝ գործը կերկարի, ուստի կարեւոր համարեց այդ խնդրի լուծումն բերանացի խնդրել Պ. Նահանգապետից, բայց չյաջողվեցաւ, որից յետոյ ստիպուեց գրաւոր թղթաւութիւն խնդրել որից հարկն է, որ և իրաւունքը ստացաւ ներկայ 1876 ամի Մարտի 13-ին:

Ինչպէս վերևում ասացի, այդ դասատունը պէտք է շինվեր մէկ բարեպաշտի կամաւոր նուիր